

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

16.05.2012 г.

[Вестник Преса](#)

✓ Цинирано мнение на Васил Велев в рубриката Пресечна точка
Заглавие: Отработването е вредно за икономиката

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Кредитори ще опростят до 50% от стари задължения

http://www.klassa.bg/news/Read/article/204021_%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8+%D1%89%D0%B5+%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8F%D1%82+%D0%B4%D0%BE+50%25+%D0%BE%D1%82+%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8+%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F

Кредиторите вече са готови на какви ли не отстъпки само и само да си съберат дълговете. За стари задължения предлагат специални условия, сред които опрощаване на лихви, наказателни такси и др. Така сумата за плащане на длъжниците може да се намали дори с 50%, съобщиха вчера от колекторските фирми.

Оказва се също така, че в масовия случай длъжниците не пипат спестяванията си, за да погасят дълговете си, особено ако сумата е до 100 лв. Според данните на бранша такива са около 41% от задълженията. Към тях гражданите посягат единствено, когато положението стане напечено, коментира Димитринка Гринко, директор на „Сайкъл кредит“, член на Асоциацията на колекторските агенции (АКАБГ). Те прибягват до заделените си „бели пари за черни дни“ само ако са изправени пред сериозни последици или ако кредиторите им предложат специални условия за погасяване. Тогава са склонни да нарушат спестовния си план за сметка на натрупаните дългове.

Противно на очакванията, не най-бедните слоеве се оказват най-рискови. Длъжникът най-често е мъж на възраст между 40 и 50 години от средната класа, живеещ в голям град и ударен от кризата. Това са бивши собственици на малък бизнес или изпаднали в безработица хора, които са имали добър стандарт на живот, когато са печелили добре. Те са се опитвали да поддържат този стандарт със собствени средства или чрез заеми и са вървели по ръба. Така се е стигнало до момент, в който всеки един допълнителен разход може да ги събори. Когато тази ситуация настъпи, те спират да плащат както банковите продукти, така и лизинги, и дори дребни сметки. Все пак забавените заплати остават основна причина за неплащането на дългове, отчетоха още от АКАБГ. 42% от длъжниците към април 2012 г. са посочили именно този мотив, докато в края на миналата година техният дял е бил 44 на сто. Безработицата е цитирана от всеки шести при 14% през ноември 2011 г. Недоброто планиране на семейните разходи като причина за задлъжняването е нараснало с 3% за последните 6 месеца.

Неподходящият срок на ипотечния кредит може да доведе до сериозен риск за семейния бюджет и излишното му натоварване, пък предупредиха от „КредитЦентър“. Клиентите, които теглят заем, не си дават сметка, че не самата лихва, а лихвата плюс периода ще определят финалния разход, посочи Тихомир Тошев, изпълнителен директор на компанията. Докато преди 4 години потребителите масово са избирали по-дълги срокове, вярвайки, че приходите им ще продължават да растат, то през последните две години те постепенно са се съкратили. Основната причина за тази тенденция е в желанието на домакинствата да се освобождават по-бързо от тежестта на кредита, но често това води до надценяване на възможностите за плащане на месечни вноски, допълни експертът. Отчита се и устойчива тенденция към ръст на левовите заеми – те вече са около 20% от всички изтеглени.

В същото време кредитите между 10 000 и 30 000 евро остават най-разпространени и през април – 45.2% от всички. Заемите между 30 000 и 50 000 евро отново заемат втората по популярност позиция и са 35.6% от всички, сочат данните на „КредитЦентър“.

✓ И в Европа, и в България икономиката замръзна на нулата

http://www.klassa.bg/news/Read/article/203966_%D0%98+%D0%B2+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0%2C+%D0%B8+%D0%B2+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F++%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D1%80%D1%8A%D0%B7%D0%BD%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%BD%D1%83%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0

Брутният вътрешен продукт (БВП) е отбелязал нулев растеж спрямо края на миналата година, но спрямо същия период на 2011 г. расте с 0,5%. Това показаха експресните оценки на Националния статистически институт (НСИ), които се явяват най-ранната картина на икономиката, излязла възможно най-рано след отчетения период. Официални тримесечни резултати за БВП ще излязат на 6 юни. Припомняме, че в четвъртото тримесечие на миналата година икономиката забави темп на растеж до едва 0,3% спрямо третото тримесечие и растеж и 1,6% на годишна база. Подобни са цифрите и за ЕС. Според данни на Евростат икономиката на съюза е замръзнала на нулата спрямо края на 2011 г. и е нараснала съвсем минимално – с едва 0,1% спрямо същия период на миналата година.

За януари-март сме произвели стоки за 15, 661 млрд. лв. Брунтната добавена стойност (БДС) възлиза на 13,358 млрд. лв., като спада с 0,4% на тримесечна и с 0,3% на годишна база. Това означава, че производството се понижава и на тримесечна, и на годишна основа. Растежът се отчита в графа "корективи", което измерва поскъпването на един продукт при движението му от търговската верига до крайния потребител. Именно неговото поскъпване създава стойност в търговските компании, които също формират БВП, а косвените данъци като ДДС и акцизи са източник на данни за графата. Най-голям дял в брунтната добавена стойност се формира в областта на услугите (63,7%), следван от индустриалния (32,3%) и аграрния (4%) сектор. За крайно потребление отиват 86,9%, а за основен капитал – 21,4% от сумата. На тримесечна база крайното потребление бележи ръст с 0,2%. Износът на стоки и услуги намалява с 4,6%, а вносът на стоки и услуги се понижава с 2,4%. На годишна база с основен принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление, което се увеличава с 2,2%. За година износът на стоки и услуги намалява с 1,9%, а вносът на стоки и услуги намалява с 1,6%.

По-положителни са тенденциите за Германия, която се смята за локомотив на ЕС. Според предварителните данни брунтният вътрешен продукт на Германия е нараснал с 0,5% през първото тримесечие, което е с 5 пъти повече в сравнение с прогнозите на икономистите, отчете вчера Евростат. Позитивният сигнал от най-стабилната икономика в еврозоната успя да успокои страховете, че Европа ще навлезе в рецесия до края на годината. Новината стана причина за затваряне на част от вече натрупаните доларови печалби. Франция е с нулев растеж, съседна Румъния технически отново се върна в примката на рецесията след две поредни тримесечия със спад. Балтийските страни са отличниците по растеж, а очаквано Гърция и Португалия са с най-висок спад. Еврозоната е замръзнала на нулата. Чехия и Унгария отчитат спад, заедно с Испания, Италия, Холандия, Кипър.

Според пролетната прогноза на Европейската комисия (ЕК) се очаква забавяне като цяло на растежа в страните, които се присъединиха след 2004 г., и бавно стабилизиране на тези в еврозоната. Балтийските страни ще са с най-голям ръст в ЕС от 3,5% до 3,8%. Гърция в същото време вече е сериозна заплаха за целостта на еврозоната и още повече за стабилността на единната валута.

[Вестник Капитал дейли](#)

✓ В рамките на статистическата грешка

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/05/15/1828145_v_ramkite_na_statisticheskata_greshka/

Въпреки лошите показатели за износа и индустрията през първите три месеца на годината икономиката не се е свила - бележи ръст от 0.5% на годишна база и остава без промяна спрямо последното тримесечие на 2011 г. Това показват експресните данни за първото тримесечие на 2012 г., които Националният статистически институт (НСИ) оповести във вторник.

Така официалните данни опровергаха прогнозите на повечето анализатори, които заради разрастващата се дългова криза в еврозоната очакваха икономиката да отбележи спад. А България се разграничи от държавите, в които спадът заплашва следкризисното възстановяване и отново подхранва опасенията от висока безработица.

Изненадващо добрите резултати обаче идват след ревизия на данните за предходните тримесечия в посока надолу. Това означава, че брунтният вътрешен продукт за първите месеци е сравняван спрямо по-ниска база и без корекциите БВП щеше да е под нивото си от предходното тримесечие. Този факт, както и спадът на номиналния БВП до 15.66 млрд. лв. през първото тримесечие (при 19.46 млрд. за предходното) накараха редица икономисти да упрекнат НСИ в некоректно представяне на данните. От НСИ обаче отговориха, че ревизиите са обичайна практика.

Производството е спаднало

Разбивка на данните показва спад на брунтната добавена стойност, която на практика мери производството. Тя се понижава с 0.4% спрямо предходното тримесечие и с 0.3% на годишна база.

Растежът пък идва в графата "корективи", които са измерител за поскъпването на един продукт по пътя му през търговската верига до крайния потребител. Именно неговият ръст създава стойност в търговските компании, които също формират БВП, а косвените данъци като ДДС и акцизи са източник на данни за графата.

Допитване сред предприемачи показва пренасяне на проблемите от индустрията, която бе най-засегнатият сектор в началото на годината, към услугите. Така през второто тримесечие на годината освен промишлените производители докоснати от рецесията в някои страни от ЕС ще са и транспортни компании, както и други, специализирани в обслужване на индустрията.

Пренос към услугите

"Нашият бранш е изправен пред ръба на оцеляването. Фирмите, специализирани в превозите на товари, са забравили понятието печалба. Приходите ни трудно стигат за изплащане на работни заплати и осигуровки", каза Красимир Лалов, който е председател на Националното сдружение на българските превозвачи. Проблеми в транспортния бранш вижда и Ваньо Алексиев, който е собственик на транспортната фирма "Биомет".

"За нашата компания конкретно не очаквам големи сътресения, защото сме в благоприятна позиция - нямаме кредити. Като цяло обаче секторът, бидейки функция от реалната икономика, не се движи добре. Най-неприятната тенденция, която се и задълбочава, е междуфирмената задлъжнялост. Все повече компании не плащат, а напоследък и големи сериозни клиенти бавят плащания", обяснява Алексиев. Той допълва, че в транспортния бранш се увеличават неработещите компании и "никой не прави никакви инвестиции освен за подновяване на парка. Не очаквам ръст нито през това, нито през следващото тримесечие. Напротив - очаквам през есента още по-голям спад и оредяване на фирмите", прогнозира предприемачът.

В началото на 2009 г. глобалната рецесия засегна България първо през индустриалния сектор, чиято продукция не се

търсеше, и след това през компаниите, чиито услуги го обслужваха. Постепенно това доведе до закриване на работни места и намаление на заплатите в частния сектор, а в последния си етап кризата доведе и до замръзване на потреблението, което не се възстанови дори и при последвалия минимален растеж. През първото тримесечие на годината обаче домакинствата са увеличили потреблението си както на тримесечна, така и на годишна база - съответно с 0.4 и 0.9%.

Туроператори коментираха, че има преливане на туристически резервации от българските и турските курорти към гръцките, но склонността на домакинствата да харчат средства за почивки не е спаднала (поне към средата на май). Несигурността към момента пък се изразява в това, че резервациите се правят в последния момент и често след обявяване на намаления.

✓ Събираемостта на дълговете се подобрява

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2012/05/15/1828082_subiraemostta_na_dulgovete_se_podobriava/

Способността на българските домакинства да изплащат месечните си задължения се е подобрила спрямо началото на 2010 г., като процентът на събрани дългове през последните месеци се доближава до отчитаните преди кризата равнища. Това показват данни на Асоциацията на колекторските агенции в България (АКАБГ), която представи новоразработения си Индекс на събираемостта.

Показателят анализира информацията от около 250 хиляди задължения, които компаниите от асоциацията обработват средно на месец, като проследява успеваемостта при събирането на дължимите суми. Така се измерва доколко домакинствата съумяват да погасяват задълженията си към банки, мобилни оператори, комунални дружества и т.н., обясняват от АКАБГ. При изготвянето на индекса от асоциацията взимат като база стойността му към януари 2010 г. Според изчисленията им, ако тогава стойността е била 100 пункта, към април 2012 г. вече е отчетено повишение до 122 пункта (виж графиката).

Кога...

"По движението на показателя косвено можем да следим не само способността на домакинствата да заплащат задълженията си, но и нивата на потребителското търсене, а оттам да видим изводи за общата икономическа ситуация в страната", коментира Райна Миткова-Тодорова, която е председател на АКАБГ и изпълнителен директор на "ЕОС Матрикс". По думите ѝ освен ясно изразената тенденция за подобряване на събираемостта през последната година, индексът демонстрира и характерната за колекторския бизнес сезонност.

Така от получените данни е видно, че през септември събираемостта се понижава, което от бранша отдават на фактори като започването на учебната година и началото на подготовката на домакинствата за зимата. Традиционно слаби са и първите месеци на годината – януари и февруари, отбелязва директорът на "Сайкъл кредит" Димитринка Гринко. Това се дължи както на по-високите разходи на домакинствата покрай коледно-новогодишните празници, така и на увеличените заради метеорологичните условия сметки за комунални услуги, пояснява тя. Пиковите в събираемостта пък са през юли и декември, посочват от асоциацията.

Защо...

Като основна причина за неплащане на задълженията хората посочват забавянето на заплатите им от страна на работодателя. Положителното е, че в сравнение с ноември 2011 г., когато това обяснение са дали 44% от длъжниците, към април 2012 г. делът им вече е намалял до 42%, отчитат от АКАБГ. Макар и по-слабо изразено, позитивна тенденция е и намаляването от 12% на 11% на дела на хората, които не са плащали навреме заради неразбиране и непознаване на задълженията си по сключените договори.

За сметка на това обаче се увеличава процентът на длъжниците, които посочват безработицата като причина за неплащане – за последните шест месеца делът им е нараснал от 14% до 17%. Недоброто планиране на семейните разходи също е сред факторите, чиято тежест при навременното погасяване на дълговете се увеличава – от 8% до 11%. Според Димитринка Гринко на практика са по-скоро рядкост случаите, в които хората не плащат, защото не са в състояние да го направят. "У нас има много хора с депозити, но длъжниците не посягат към тях, за да покрият дълговете си, особено ако неплатените сметки са под 100 лв.", посочва тя. По думите ѝ хората посягат към спестяванията си само ако е изключително наложително или ако кредиторът им предложи специални условия за погасяване, като например опрощаване на лихви или наказателни такси и др.

И кой не плаща

Наблюденията ѝ се потвърждават и от Райна Миткова-Тодорова, която посочва, че от началото на кризата се наблюдава промяна в профила на средностатистическия длъжник. Ако в периода 2006 - 2008 г. това са били хората с най-ниски доходи, сега най-често затруднения при изплащането на задълженията си срещат представителите на средната класа. "От една страна, това се дължи на факта, че през последните две години самите кредитори много по-трудно отпуснаха средства или предоставяха услуги на хора, поставени под голям финансов риск", обяснява председателят на асоциацията. Същевременно, посочва тя, расте броят на хората, които изпадат в просрочия заради това, че водят начин на живот, който не съответства на намалелите им заради кризата приходи.

Така според данните на АКАБГ към момента средностатистическият длъжник в България е мъж на възраст между 40 и 50 години, жител на голям град, който е останал без работа или е собственик на засегнат от кризата малък бизнес. "Тези хора са имали добър стандарт преди кризата, който са съумели да поддържат през предходните две години със спестени средства или с допълнителни заеми", обяснява Райна Миткова-Тодорова. "Когато обаче надеждите им за излизане от финансовия колапс, в който са изпаднали, не се сбъдват, положението им става наистина тежко и те спират да плащат както банковите продукти, така и лизинги и дори дребни сметки", посочва тя.

✓ Кадастър ще изясни състоянието на водните съоръжения

http://www.capital.bg/biznes/2012/05/15/1828043_kadastur_shte_iziasni_sustoiانيeto_na_vodnite/

Държавата ще създаде информационна система с данни за всички водни съоръжения в страната. До три месеца ще бъде обявена процедура за избор на консултант, който ще съветва правителството как да направи т.нар. воден кадастър. Това съобщи във вторник зам.-министърът на регионалното развитие и благоустройството Добромир Симидчиев по време на конференцията "Публично-частно партньорство във водния сектор", организирана от "Капитал".

Освен от преплитане на функции между институциите реформата във ВиК сектора буксува и заради липса на актуална и точна информация за язовирите, водоснабдителните, канализационните и пречиствателните съоръжения. За около 20% от инфраструктурата в сектора няма достоверни данни, а това спъва мерките срещу загубите на вода, разширяването на ВиК мрежите и достъпа до пречиствателни станции. Най-едрият проблем на водната инфраструктура обаче си остава липсата на инвестиции. Защото отсега е ясно, че само с еврофондовете секторът ще си остане неефективен и трябва и частни инвестиции.

Процес, а не проект

Кадастралната карта, която ще се поддържа от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), ще съдържа сведения за вида, собствеността, техническите параметри и състоянието на конкретните обекти. Предвижда се използване на географска информационна система (ГИС) и възможност за актуализацията в реално време на състоянието на съоръженията. Работата по базата данни ще започне с пари по оперативна програма "Околна среда". Симидчиев не уточни за каква сума става дума, нито колко общо ще струва информационната система. "Създаването на такъв кадастър има начало, но оттам нататък протича като процес, а не като проект. Информацията в него ще трябва да бъде постоянно обновявана", посочи зам.-министърът и допълни, че първо ще бъдат описани потенциално опасните съоръжения като язовирите.

"Водният кадастър трябва да обхване всички видове водна инфраструктура, включително и тази, която се изгражда в момента", допълни министърът по управлението на средствата от ЕС Томислав Дончев, който също участва във форума. Преди кадастърът да бъде задвижен обаче, парламентът трябва да одобри промените в закона за водите и трябва да приключи обсъждането на проекта на национална стратегия за водния сектор, изготвена от министерството на околната среда.

Инвестиции чрез партньорство

Между 12 и 43 млрд. лв. са необходимите инвестиции за развитието на отрасъла, припомни Томислав Дончев. "Нека си представим, че през следващия програмен период 2014 - 2020 г. без особен проблем можем да отделим 2 млрд. лв. специално за ВиК. Ако България разчита само на европейското финансиране, ще са необходими между 5 и 20 програмни периода. Очевидна е необходимостта от мобилизиране на друг ресурс - от частния сектор", коментира Дончев. Миналия месец министърът на околната среда Нона Караджова обяви, че България ще кандидатства за близо 6 млрд. лева до 2020 г. по линия на европейските фондове.

Участниците в конференцията посочиха и алтернативните източници на средства. Традиционният е чрез приходите от водните услуги. За набиране на средства цената на водата ще се увеличи, като стратегията на екоминистерството предвижда при по-значително поскъпване да се въведе социално водно подпомагане. Друга възможност е публично-частното партньорство. Представителите на правителството посочиха, че не трябва да се прибързва с нови концесии или подобни форми на сътрудничество, преди да бъде приет законът за публично-частното партньорство. По думите на Симидчиев поне в началото концесията на "Софийска вода" е лош пример и за Столичната община, и за концесионера, защото двете страни са имали съвсем различни очаквания. Общината е очаквала "нещата да се оправят с магическа пръчка", а инвеститорът е бил изненадан от състоянието на мрежата.

Общините с население над 200 - 250 хил. жители са привлекателни за частни водни оператори, защото при тях възвращаемостта е по-голяма. В момента два-три големи района в страната имат потенциал да развият водната си инфраструктура в партньорство с бизнеса, но от регионалното министерство не дадоха повече подробности. Очаква се окрупняването на ВиК сектора от 52 на 28 регионални дружества (т.е. колкото са областите) да спомогне за привличането на инвестиции. В момента само в Плевен се подготвя проект за публично-частно партньорство с подкрепата на Международната финансова корпорация, част от Световната банка.

Европейският опит

Намаляването на загубите по водопреносната мрежа на Букурещ и повишаването на ефективността на оператора са довели до спестяване на 349 млн. долара до 2008 г., каза пред участниците във форума Бруно Рош, мениджър на водния оператор в румънската столица Ара Nova, част от Veolia Ара Romania (от 2010 г. френската Veolia е мажоритарен акционер в "Софийска вода" – бел. авт.). Концесията със срок от 25 години в Букурещ е договорена през 2000 г., като единствената задължителна инвестиция, която компанията е трябвало да направи, е в пречиствателна станция. Представител на румънските общински власти потвърди на конференцията, че концесията е подобрила достъпа до водни услуги, а оплакванията от клиентите са намалели.

Марк Мюлер, управител на най-големия ВиК оператор в Испания Aqualia New Europe, разказа за опита си с водната инфраструктура на град Сантандер. Компанията поддържа 350 км снабдителна и 250 км канализационна мрежа, като годишно инвестира около 2 млн. евро в развитието ѝ. От 2006 г., когато е сключен договорът с властите, досега загубите са намалели с 23%, похвали се Мюлер. В бюджета на общината са влезли 72 млн. евро от концесионни такси.

Управителят на Aqualia описа няколко успешни модела на публично-частно партньорство, които могат да се приложат в зависимост от местните условия. Договорът за управление и поддръжка се сключва за между 3 и 10 години и не предвижда възнаграждение за общината. При договора за лизинг, който се сключва за до 35 години, на властите се

изплаща възнаграждение, но именно те отговарят за инвестиционната програма. Концесионният контракт също може да бъде сключен за до 35 години, но за инвестициите в мрежата и другите съоръжения отговаря операторът.

✓ **Фондовите борси в София и Букурещ обмислят общ индекс**

http://www.capital.bg/biznes/finansii/2012/05/15/1828041_fondovite_borsi_v_sofia_i_bukuresht_obmisliat_obsht/

Фондовите борси в София и Букурещ обмислят общ борсов индекс. Той ще е инвестируем (върху него ще се издават сертификати и ETF) и трябва да позволи структурирането на дериватни продукти. Двата пазара вече имат директна връзка помежду си, което улеснява значително достъпа на компаниите от България и Румъния до тях. По време на двудневната конференция "Шумът на парите" във вторник представителите на двете борси подписаха споразумение за директна връзка между депозитарите и рамковия договор за сътрудничество.

Ново начало

"Подписаното споразумение за директна връзка между двете депозитарни институции поставя ново начало за българския капиталов пазар, а именно за директни връзки с други депозитари от Европейския съюз. Това е в интерес на българските емитенти, тъй като ще намали разходите им за двойни и крос листвания", посочи Иван Димов, изпълнителен директор на Централния депозитар (ЦД). Вече има интерес от български компании за листване на борсата в Букурещ, но екипите на ЦД и Българската фондова борса (БФБ) отказаха да разкрият имената им, тъй като това е чувствителна информация за публично дружество. Васил Големански, изпълнителен директор и на ЦД, и на БФБ, поясни, че подобни директни връзки между пазарите "ще изграждаме, когато има реален интерес". Той допълни, че в момента депозитарът активно работи по реализирането на директна връзка с полския капиталов пазар - процес, който се бави вече с години, но вече има желание от полска страна за това. Освен това ще се работи и за по-активното използване на сметката на ЦД в Clearstream, през която българските компании ще имат възможност за по-лесно позициониране на големите европейски капиталови пазари.

Още по-дълбоки

София и Букурещ допълнително работят по задълбочаването на взаимоотношенията им с идеята за създаване на общ борсов индекс, който да включва най-ликвидните компании от двата пазара, подбрани и по пазарната капитализация на свободно търгуемите им акции. По нея се работи вече от няколко месеца, заяви Георги Български, член на СД на БФБ. По думите му в момента се уточнява разпределението на компоненти в него между пазарите, но може да се очаква превес на румънските компании спрямо българските в отношение например 10 към 5 заради дисбаланса в оборотите на двата пазара. Ако в Букурещ среднодневният оборот е 10 млн. евро, в София той е под 1 млн. евро.

Вестник Стандарт

✓ **Камелия Лозанова: 200 седмично ще тръгват на стаж**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-05-16&article=409949>

- Г-жо Лозанова, след призива на премиера всички млади безработни да отидат в бюрата по труда, за да се включат в стажантската програма, как ще отговорите на наплива?

- Наистина очакваме тълпи от млади хора пред бюрата по труда. Тези, които въобще не са се регистрирали до момента като безработни, ще дойдат да го направят. Тези, които са регистрирани пък, ще дойдат да попитат за схемата. Тъй като си има специфики, аз съм убедена, че голяма част от младите хора няма да отговорят на изискванията или няма да има подходящи заявки от бизнеса за тях в момента. Затова вече се разпоредих всички директори на бюрата по труда в страната да ускоряват графика си за посещения на работодатели, за да ги информират за възможностите на оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" и, второ, да носят при тези посещения документите за наемане за стажанти. Всеки работодател, който прояви желание, на момента ще попълва заявка и ще получава информация какви други документи да приложи. Така ще може бързо да осигурим нови заявки от бизнеса, за да поемем интереса от страна на младите хора, който съм убедена, че премиерът вече предизвика. По този начин ще отговорим и на задачата, която ни постави министърът на труда Тотю Младенов - по 200 стажанти, назначени на седмица.

Другото, което ще правят нашите трудови посредници, е целенасочена услуга към всеки млад човек, дошъл в бюрата по труда. Който не може да се включи в стажантската схема, ще бъде пренасочван към другите възможности за заетост и квалификация. Скоро ще започнем отново включване на безработни младежи в курсове по ключови компетентности и придобиване на професия - проектът "Шанс за работа", който реализираме от години. Отделно по схема "Развитие" сезонната заетост също ще поеме немалко младежи. Целта е младите хора да бъдат бързо насочени към най-адекватната за тях програма.

- Как сезонната заетост се отразява на безработицата?

- През април тя е 11.4%, с 0.1% по-ниска от март. През месеца в реалната икономика са заявени 14 633 работни места за сезонна заетост, като 10 656 са в частния сектор - основно в преработващата промишленост, търговията, хотелиерството и ресторантьорството, селското стопанство и транспорта. В резултат на тази сезонна заетост броят на регистрираните безработни през април е намалял с 3053. В същото време на работа са постъпили 24 727 безработни, с 5558 повече отколкото през март. Тези резултати обаче се дължат не само на сезонни фактори. От есента Агенцията по заетостта работи изключително активно с работодателите. Нашият нов девиз е "По-близо до бизнеса". Трудовите посредници всеки ден посещават работодатели в цялата страна, за да ги запознаят с възможностите за квалификация на работната ръка и за субсидирана заетост. От друга страна, така получаваме от фирмите данни за работните места, които те ще обявят на първичния трудов пазар. Тези посещения са полезни и за работодателите, и за бюрата по труда, и за безработните.

- Освен обиколки по предприятията сте направили и мобилни бюра по труда. Какъв е ефектът от тях?

- От есента на м.г. почти четворно увеличихме броя на т.нар. изнесени работни места, за да обхванем безработните от малките населени места. От години се мъчим да интегрираме и неактивните на трудовия пазар. Изнесените работни места от стотина вече са над 400 и стигаме до всяко градче и село, където не можем да отворим бюро по труда. Така спестяваме на безработните разходи за пътни. Много от тях живеят в населени места, в които автобусът пътува в понеделник и петък. Ние обаче веднъж в месеца отиваме при тях, даваме им информация за възможностите за работа и обучение, регистрираме ги. Има много безработни, които живеят в населени места, където единствен работодател е кметът. Там се използва много усилено схема "Развитие", тъй като тя им дава възможност да обучат хората, да им повишат квалификацията и след това да ги наемат за редица общополезни дейности. Така хората получават удостоверение за професия и след това работят по нея 9 до 12 месеца, като Агенцията по заетостта плаща възнаграждението.

Ето, например Ново село - намира се на границата, на доста километри от Видин. Там безработните, за да отидат до бюрото по труда в града за подпис, трябва да дадат десетина лева за билет. Служителите от бюрото по труда във Видин с автомобил пристигат на място в помещение, осигурено от кмета с компютри, където могат да консултират хората. Много голям интерес проявиха и в планинските райони, например в Родопите.

- Обхващането на все повече безработни сигурно се отразява върху високия процент безработица?

- Точно така. Нас не ни е страх от това. Такава е политиката и на правителството, и на социалното министерство - да стигнем най-близо до хората. Тези, които формират най-голям процент безработица, са хората без професия и с ниска степен на образование, дори неграмотни. До тях стигаме с изнесените работни места. Включваме ги в обучения, предлагаме им работа, най-малкото - показваме грижата на държавата. Този начин на работа е и причината от края на м.г. данните на Агенцията по заетостта за безработицата да се доближат до тези на НСИ. Разликата вече е само процент. Това показва, че бюрата по труда наистина обхваща почти всички реално безработни. Защото не е тайна, че голям процент от хората, които в анкетите на НСИ казват, че са безработни, всъщност са в сивия сектор.

- От срещите с бизнеса с какви впечатления оставате? Знаят ли предприемачите за възможностите да разкриват работни места и да обучават кадрите си с европейски пари?

- Когато бях директор на бюро по труда преди 2 г., познавах 90% от работодателите в района лично и знам какви са страховете им. Във фирма с до 10 работници обикновено шефът е всичко. Той обаче не може да обхване мащабността на оперативните програми на България. Затова трябва да се прави интервенция от професионалисти, каквито сме ние. Обясняваме с думи прости, така че предприемачът да разбере какво ще допринесе за развитието на бизнеса му програмата "Развитие на човешките ресурси". Само тогава той е мотивиран да си намери консултант или да възложи на свой работник да влезе в контакт с нашите поделения и да се подготвят необходимите документи. Знаем, че за малкия бизнес това може да е трудно. Затова от края на м.г. сме облекчили процедурите по абсолютно всички схеми, свързани с пазара на труда. Свели сме броя на документите до екзистенц минимума, който се изисква от закона. Това е от полза и за Агенцията по заетостта. Освен че се плаши от голямото количество хартия, бизнесът все още има страх от времето, когато да се кандидатства по европейска програма беше изключително трудно. Едва в последните 2 г. започна опростяване на процедурите.

- Кои схеми за субсидирана заетост са най-търсени от бизнеса и защо?

- В момента много атрактивна е схемата "Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж". От 50 до 100 младежи се назначават всяка седмица. Вече 877 фирми са наели или са подали заявления за 2758 стажанти. Заявките от работодателите растат буквално с всеки ден и съм сигурна, че ще изпълним заръката от 200 стажанти на седмица до наемането на общо 8500 млади хора. Очакваме половината от тях след това да останат на работа при същите работодатели. Друга успешна схема е "Развитие", по която за година и половина сме осигурили работа на 25 000 души. По схемата са обучени 40 000 безработни.

- Много популярно се оказва ваучерното обучение на работещи по схемата "Аз мога". Отчитате ли обаче реален ефект от него?

- Самият факт, че близо 100 000 души са се включили, е достатъчен показателен. Голяма част от лицата използват тази възможност да подобрят уменията си или да придобият нови, пряко свързани с успешната им реализация в работата. Агенцията по заетостта проведе проучване сред участници по схемата, което показа, че са силно мотивирани за самоусъвършенстване и постигане на по-добра кариера. Те съвсем отговорно са използвали предоставената им възможност. За много от тях това е била антикризисна мярка да запазят работните си места.

Икономиката избегна спад, замръзва на ниво 2011 г.

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1375470>

Как се промени БВП в ЕС през първото тримесечие		
Държава	Спрямо четвъртото тримесечие на 2011 г.	На годишна база
Белгия	0,3%	0,5%
България	0%	0,5%
Чехия	-1%	-1%
Германия	0,5%	1,2%
Естония	0,5%	4%
Испания	-0,3%	-0,4%
Франция	0%	0,3%
Италия	-0,8%	-1,3%
Кипър	-0,3%	-1,4%
Латвия	1,1%	5,5%
Литва	0,8%	4,3%
Унгария	-1,3%	-1,5%
Холандия	-0,2%	-1,3%
Австрия	0,2%	0,7%
Португалия	-0,1%	-2,2%
Румъния	-0,1%	0,8%
Словакия	0,8%	3,2%
Финландия	1,3%	2,9%
Великобритания	-0,2%	0%

По данни на "Евростат"

Българската икономика запазва равнището си през първото тримесечие спрямо края на 2011 г., съобщи Националният статистически институт.

Според т.нар. експресни оценки на brutния вътрешен продукт се разминаваме на косъм от спада. В началото на май дори вицепремиерът Симеон Дянков допусна, че икономиката ни може да е на минус през първото тримесечие. По данните на НСИ обаче от януари до март БВП достига до 15,661 млрд. лв., колкото е и през периода октомври-декември 2011 г. Дори на годишна база (спрямо първото тримесечие на миналата година) българската икономика бележи ръст от 0,5 на сто.

Според експресните оценки на статистиката причината да се избегне спадът е леко съживяване на крайното потребление. През първото тримесечие то е с ръст от 0,2%, а на годишна база - с 2,2 процента.

Износът обаче се е свил с 4,6 на сто спрямо края на 2011 г., а вносът е по-малко с 2,4 процента.

По сектори добри резултати има най-вече земеделието. Брутната добавена стойност от аграрния сектор е с ръст от 12,4% на годишна база.

Увеличение от 2 на сто е регистрирано и в индустрията. Секторът на услугите, който иначе е с най-голям относителен дял в добавената стойност, обаче има отрицателен принос за икономиката. Отчетеният спад при него е с 0,8 процента.

Всъщност какви са точните резултати на българската икономика през първото тримесечие ще бъде обявено на 6 юни, когато е възможно да има и корекции на сегашните експресни оценки, уточниха статистиците.

Засега сравнението с другите държави в ЕС показва, че стоим дори малко по-добре от средното ниво. Като цяло в 27-те страни са отчетени нулев растеж за първото тримесечие спрямо четвърто и 0,1 на сто увеличение на БВП на годишна база. В рецесия са Италия, Кипър, Чехия, Холандия, Португалия, Испания, Румъния и Великобритания.

Като нас с нулев растеж през първото тримесечие е Франция, само Германия от големите икономики бележи увеличение на БВП с 0,5 на сто. (Виж таблицата - б.р.)